

Capitolul 4, 1-31

După ce apostolul în capitolul 4 rezumă încă o dată cele spuse până aici, în continuarea ultimului gând referitor la moștenirea în Avraam se ocupă cu poziția credincioșilor din vechiul legământ. Dacă Legea și făgăduința, cu toate că ele nicidecum nu se contrazic, erau așa de diferite în ce privește natura lor, care era situația moștenitorilor făgăduinței atâta timp cât ei se aflau sub Lege?

Nu putea fi nici o îndoială, că credincioșii din Israel ca sămânță a lui Avraam aveau drept la moștenire; binecuvântările făgăduite de Dumnezeu trebuiau să fie partea lor. Dar le-au savurat ei cu adevărat? La această întrebare apostolul răspunde cu cuvintele: «Dar câtă vreme moștenitorul este nevârstnic, eu spun că nu se deosebește cu nimic de un rob, măcar că este stăpân pe tot. Ci este sub epitropi și îngrijitori, până la vremea rânduită de tatăl său.» Acest tablou al unui copil minor ne arată clar starea de lucruri. Un credincios iudeu era, ca oricare alt credincios din Vechiul Testament, un **copil** și de aceea un **moștenitor**, dar el se asemena unui copil care se găsea în starea de minor, deci avea dreptul la moștenirea părintească, dar care nu a intrat încă în posesiunea reală a moștenirii și nu o savura realmente.

Un astfel de copil minor nu se deosebește cu nimic de un rob sau de un sclav, atâta timp cât a hotărât tatăl, sau cât durează perioada stabilită în alt mod. El nu poate nici interveni și nici acționa singur, și nici să ia decizii cu privire la averea care îl așteaptă. Aceasta este treaba epitropului și îngrijitorului, sub care se află copilul până ajunge la majorat. De îndată ce se ajunge la majorat se schimbă totul. Copilul nu mai este subordonat rânduielilor epitropului, ci primește drepturi de fiu și dispune liber de moștenirea părintească.

»Nevârstnic« - cât de exact descrie deci acest cuvânt poziția credinciosului vechitestamental, în mod deosebit al credincioșilor dintre iudei, până la venirea Domnului! Cu toate că ei ca și copii și moștenitori erau destinați să aibă parte cu Hristos de toată gloria Împărăției care va veni, să șadă la masă în Împărăția lui Dumnezeu cu Avraam, Isaac și Iacov, ei erau totuși asemenea robilor, care desigur primesc comunicări și indicații de la stăpânul casei, dar nu cunosc gândurile și planurile lui. De aceea apostolul continuă: «Tot așa și noi, când eram nevârstnici, eram sub robia învățăturilor începătoare ale lumii» (versetul 3).

«Eram sub robia» - să observăm acest cuvânt! - și anume eram sub robia «învățăturilor începătoare ale lumii» (sau: «elementele lumii»). Aceeași expresie o găsim în Coloseni 2,8, acolo însă mai mult în legătură cu filozofia și tradiția oamenilor și în mod deosebit cu misticismul păgân. Aici sistemul legalist este numit «învățăturile începătoare ale lumii», deoarece, cu toate că au fost rânduite de Dumnezeu, au fost adaptate la lumea actuală, la om în starea lui decăzută și stricată. În mod corespunzător chiar și cortul întâlnirii este numit în Evrei 9,1 un locaș pământesc (sau: lumesc) de închinare. Deci credincioșii iudei «erau robiți» sub aceste elemente ale lumii. Chiar dacă unii dintre ei au avut parte temporal de haruri deosebite, prin aceea că lor personal li s-a dat mai multă lumină, ca să le învioreze inimile și să le îndrepte spre lucrurile veșnice, cerești, totuși sistemul ca atare a rămas totdeauna același. Legământul de pe muntele Sinai nu a putut da naștere la altceva, decât numai la robie (versetul 24). Legea este și trebuie simțită ca o «poruncă firească», care poate aduce numai moarte și condamnare peste toți care stau sub ea. Libertatea fericită a unui copil al lui Dumnezeu este pentru totdeauna necunoscută pe terenul legalist.

«Dar când a venit împlinirea vremii, Dumnezeu a trimis pe Fiul Său, născut de o femeie, născut sub Lege, ca să răscumpere pe cei care erau sub Lege, pentru ca noi să căpătăm înfierea» (versetele 4 și 5). Cuvinte minunate: **Dumnezeu a trimis pe Fiul Său!** Cât de simple sunt ele și totodată ce putere și însemnătate mare au! Dumnezeu a trimis. El a acționat. El voia să aducă adevărul, tot adevărul, la lumină, voia să Se reveleze oamenilor pierduți în mărimea copleșitoare a slavei Sale ca Dumnezeu-Mântuitor. Nu **îngerii** intră la lucru, ca odinioară la muntele Sinai; nu, după ce s-a dovedit pe deplin starea stricată lipsită de speranță a omului fără Lege și a omului aflat sub Lege, la «împlinirea vremii» a apărut Fiul lui Dumnezeu, trimis de Tatăl, în această

lume, un Om adevărat, născut de o femeie, născut sub Lege. Prin femeie a venit păcatul în lume, de o femeie a fost născut Acela, care singurul era capabil să înlăture păcatul. Numai un **Om**, numai **Fiul lui Dumnezeu**, care «aluat parte la carne și sânge», putea să împlinească nevoile copiilor lui Adam, ale întregului neam de oameni decăzuți. Și în continuare: numai când acest Om născut de Dumnezeu a fost pus sub Lege, toate cerințele drepte ale Legii au putut fi împlinite prin El și blestemul ei a putut să fie îndeplătit.

Dumnezeu **a trimis**. Odinioară El a făcut cunoscut omului, care s-a încumetat să spună că va face tot ce va zice Dumnezeu, poruncile Sale, cerințele Sale sfinte. Rezultatul a fost blestem și moarte. Omul s-a dovedit exact opusul a ceea ce el ar fi trebuit să fie. Acum Dumnezeu **a trimis**, Dumnezeu **a dat**, și El a făcut-o fără să I se ceară din partea omului, în dragostea de neînțeleas a inimii Sale. «Fiindcă atât de mult a iubit Dumnezeu lumea, că **a dat** pe singurul Lui Fiu». Dar nu era de ajuns, că Cel Sfânt și Cel Drept, Cel care totdeauna a făcut ce este plăcut înaintea lui Dumnezeu, a apărut pe scena păcatului, că mergea din loc în loc «făcând bine și vindecând pe toți care erau stăpâniți de diavolul». Nu era suficient, că oameni puteau vedea și auzi ceea ce mulți profeți și oameni dreپți zadarnic au dorit mult să vadă și să audă. Dimpotrivă, prezența în trup a Domnului a dovedit lipsa totală de speranță a stării omului, prăpastia de netrecut, care despărțea pe păcătosul ne curat de Dumnezeu sfânt. Pentru ca trimiterea Fiului să conducă la țelurile dorite de Dumnezeu, El trebuia **să moară**, trebuia să înfăptuiască lucrarea de mântuire, prin aceea că El a pășit în locul omului și a luat asupra sa toată responsabilitatea omului. Cei care erau sub Lege trebuiau **răscumpărați**. Numai așa noi puteam să primim înfierea.

Înainte de moartea și învierea Domnului nostru Isus Hristos nici un om nu putea să numească pe Dumnezeu «Ava, Tată!»; abia după ce gloria Tatălui L-a înviat dintre morți, Domnul a putut să trimită pe Maria din Magdala la „frații” Săi cu mesajul binecunoscut nouă (Ioan 20,17). Mare, deosebit de mare era privilegiul ucenicilor, să vadă pe Mesia, să-L însoțească pe drumul Lui prin țară și să asculte învățăturile Lui; dar până în acea memorabilă întâia zi a săptămânii ei stăteau încă pe terenul credincioșilor Vechiului Testament. Ei erau încă nevârșnici; termenul stabilit de Tatăl nu trecuse încă. Oricât de mult inima iubitoare a Domnului ar fi dorit să-i pună în posesiunea și savurarea relațiilor noi întemeiate pe moartea și învierea Sa, era imposibil. Până când a avut loc botezul, cu care El trebuia să fie botezat, El era „strâmtorat” (Luca 12,50). El avea multe de spus alor Săi, dar ei nu le puteau purta, nu le puteau înțelege (Ioan 16,12).

Cu învierea s-a schimbat totul dintr-o dată, ca dintr-o lovitură. Acum putea să reveleze ucenicilor și ucenicilor Sale Numele scump al Tatălui într-un sens cum niciodată mai înainte nu a fost. Ei primiseră acum «înfierea», erau eliberați de robia Legii, deveniseră «fii». «Și pentru că sunteți fii, Dumnezeu ne-a trimis în inimă Duhul Fiului Său, care strigă: „Ava!”, adică „Tată!”» (versetul 6). Aici este iarăși o schimbare de persoane. Fraza anterioară se termină cu un „noi”; «ca noi să căpătăm înfierea»; cea actuală se remarcă prin „voi”: «și pentru că voi sunteți fii». Harul lui Dumnezeu nu s-a oprit la granițele lui Israel, ci el s-a revărsat spre păgâni. «Voi sunteți fii», voi galatenilor, care odinioară n-ați cunoscut pe Dumnezeu, ci trăiați în urâciunea păgânismului. Apostolul se gândește cu mare bucurie la aceasta. În fraza secundară el revine la cuvântul „noi” din versetul anterior, spunând: «Dumnezeu ne-a trimis în inimă Duhul Fiului Său, care strigă: „Ava!”, adică „Tată!”»

La comparația cu locul asemănător din Scriptură Romani 8,14-17, se remarcă aici o diferență mică. În timp ce acolo **credincioșii** sunt numiți ca cei care strigă, aici **Duhul Fiului** strigă «Ava, Tată!». Mai mult chiar, dacă acolo călăuzirea noastră prin Duhul este prezentată ca fiind **dovada** înfierii noastre și că Duhul, care locuiește în noi, mărturisește împreună cu Duhul nostru că suntem copii ai lui Dumnezeu, aici Dumnezeu trimite Duhul Său în inimile noastre, **deoarece** noi **suntem** fii. El pecetluiește lucrarea Sa în noi, fie că este vorba de credincioși din Israel sau credincioși dintre păgâni, prin această trimitere. Amândoi, iudei și păgâni, erau acum fii, fii ai lui Dumnezeu prin credința în Hristos, unii erau odinioară **străini**, fără Dumnezeu și fără nădejde în lume, ceilalți se apropiau de Dumnezeu în exterior, dar erau sub robia Legii. Amândoi stăteau

acum în directă legătură cu Tatăl, într-o relație despre care Duhul Sfânt dădea mărturie și era totodată putere ei.

S-ar putea probabil gândi, că pentru iudei mântuirea era mai ușoară decât pentru păgâni, așa cum se gândește astăzi, că un om religios, onorabil, este mai aproape de mântuire decât unul care trăiește împotmolit în păcate vizibile și ocară. Dar nu este așa. Păgânul ce-i drept nu avea nimic altceva, decât numai păcate, dar tocmai de aceea, când venea în lumina lui Dumnezeu, s-a lăsat mai ușor convins de starea lui lipsită de speranță, decât un iudeu evlavios, fidel Legii. El avea numai **de învățat**, și nu **de uitat**, numai **de primit** și nu **de renunțat**, tot așa cum și astăzi un om nu poate dovedi nimic altceva, decât numai păcate. Iudeul trebuia eliberat nu numai de blestemul Legii, ci și de presupusa lui dreptate obținută prin Lege, da, de Legea însăși; așa cum astăzi un creștin de nume trebuie eliberat de o aparentă înfățișare de evlavie și de diverse forme religioase. Dar pentru amândoi, de îndată ce credința devine partea lor, rezultatul este același. Efectul lucrării de salvare este în fiecare caz în parte același.

De aceea apostolul, devenind tot mai personal, poate adăuga: »Așa că nu mai ești rob, ci fiu; și dacă ești fiu, ești și moștenitor, prin Dumnezeu.« (versetul 7). Orice **ar fi fost** cel care crede, oricine ar fi fost el, un slujitor la idoli sau unul care a încălcat Legea, el este acum fiu, și nu mai este rob, și apoi este și moștenitor, și toate acestea prin Dumnezeu¹. Dumnezeu Însuși ne-a scos din starea noastră de odinioară de sclavie și ne-a introdus în poziția minunată și plină de binecuvântare, pe care El a hotărât-o și a pregătit-o pentru noi în Fiul Său. Asemănător citim în 2 Corinteni 5,5: »Și Cel ce ne-a făcut parte de aceasta este Dumnezeu.« O, ce minune a harului! Odinioară necurați slujitori ai idoloilor, sclavi ai păcatului înstrăinați de Dumnezeu, galatenii, după ce fiecare dintre ei a fost adus **personal** la Dumnezeu, puteau să strige acum »Ava, Tată!“« și se puteau lăuda în nădejdea slavei lui Dumnezeu, da, a Lui Însuși. Tot ce Tatăl a dat Fiului Său și ce vrea El să posede de la Dumnezeu, va deveni cândva partea lor veșnică de savurare.

Cum a devenit posibil, ne întrebăm involuntar, ca acești credincioși, după ce au cunoscut un astfel de har și au avut parte de el, să se reîntoarcă la lucrurile sărăcicioase, cu care au stat odinioară în legătură? Cu regret, așa a avut loc. De aceea apostolul continuă atenționând cu toată seriozitatea: »Odinioară, când nu cunoșteți pe Dumnezeu, erați robiți celor ce din firea lor nu sunt dumnezei. Dar acum, după ce ați cunoscut pe Dumnezeu, sau mai bine zis, după ce ați fost cunoscuți de Dumnezeu, cum vă mai întoarceți iarăși la acele învățături începătoare, slabe și sărăcicioase, cărora vreți să vă supuneți din nou?« (versetele 8 și 9).

»Odinioară«, **când nu cunoșteau pe Dumnezeu**, au slujit celor ce nu sunt dumnezei, s-au aruncat înaintea tablourilor, care au ochi și nu văd, urechi și nu aud, mâini și nu pipăie. Nu trebuia amintirea acestor lucruri să-i facă să le roșească obrazul? Vai! După ce ei au cunoscut pe Dumnezeul adevărat, da, ei au fost cunoscuți de El Însuși, și au fost aduși în cea mai intimă legătură cu El, voiau să se reîntoarcă de la El și să slujească din nou elementelor slabe și sărăcicioase, pe care ei le-au recunoscut ca atare și au renunțat la ele.

Să luăm seama la expresiile: »vă întoarceți **iarăși**« și »vă supuneți **din nou**«. S-au gândit galatenii cu adevărat să reia slujirea lor la idoli? Nicidecum. Ei voiau, așa după cum știm, să introducă circumcizia și odată cu ea păzirea de »zile, luni, vremi și ani« (versetul 10). Dar ce au făcut ei cu aceasta? Ei s-au întors realmente înapoi pe același teren, pe care au stat cândva, pe terenul religiei omenești, al lucrărilor proprii legaliste. Aceasta este tema, pe care apostolul le-o prezintă așa de sever, și care este valabilă pentru toate timpurile. Căci orice religie omenească, oricum s-ar numi ea, păgână, iudaică sau creștină, în cele din urmă se bazează pe același principiu, pe faptele omului și efortul lui de a obține cu orice chip favoarea dumnezeirii, oricât de diferită s-ar putea imagina aceasta. Așa au slujit galatenii idoloilor, atunci când nu erau întorși la Dumnezeu; harul lui Dumnezeu i-a eliberat de aceasta, dar acum voiau să se reîntoarcă și să practice din nou slujirea la idoli!

¹ Formularea „moștenitori ai lui Dumnezeu prin Hristos“, care se întâlnește în unele manuscrise mai noi, trebuie respinsă, ea nefiind originală.

Dar, se va replica, apostolul n-a vrut să spună aceasta! Cum putea el să numească modelele plăcute date de Dumnezeu în Vechiul Testament, «umbra lucrurilor viitoare» (Coloseni 2,17), slujire la idoli? Nu, el nu face aceasta. El spune mai degrabă: dacă voi, după ce **împlinirea** tuturor acestor modele, **corpul** acestor umbre, a venit în Hristos mort și înviat dintre morți, și voi ați crezut în acest Hristos, dacă voi vă întoarceți iarăși la aceste umbre, atunci aceasta este în ochii lui Dumnezeu nimic altceva, decât o întoarcere la slujirea idolilor, chiar dacă ea este în altă formă decât a fost odinioară. În locul, care se cuvenea numai Domnului glorificat, ei au așezat acele orânduiri legaliste. Ei au cunoscut pe Dumnezeu în Hristos și voiau totuși să slujească din nou acelor elemente slabe și sărăcicioase, cărora le-au întors spatele!

Ce sever și impresionant este reproșul apostolului! Dar el apare mult mai sever, când îl aplicăm la creștinătatea mărturisitoare din zilele noastre. Vai, unde a ajuns ea! Se respectă nu numai zile și luni și timpuri și ani, a introdus în așa zisele servicii divine nu numai ceremonii și practici iudaice, nu, se venerază locuri, tablouri ale lui Hristos, tablouri ale sfinților, relicve, etc., etc. Având părerea că slujesc lui Dumnezeu, în realitate potrivit sentinței Sale se practică „curvie spirituală“, slujire la idoli. În loc să aducă sufletele printr-o credință simplă în legătură **cu Hristos**, se fac eforturi să trezească în inimi o anumită teamă sfântă, sentimente evlavioase și printr-o aparență de sfințenie să acopere sărăcia lăuntrică și lipsa de putere. Care va fi sfârșitul tuturor acestor lucruri? Ce va fi, când Dumnezeu odată va cere socoteală de la conducători și înșelători?

Aici nu vrem să trecem cu vederea faptul serios, că înclinația de a te reîntoarce la forme religioase exterioare, la respectarea de zile, luni și alte forme asemănătoare cu aceasta, nu sunt străine nici credincioșilor adevărați. Da, mai mult chiar: nu rareori se dă naștere la uimire, aproape repulsie, dacă se respinge întâmpinarea festivă a zilelor, cum ar fi postul paștelor, paștele, rusaliile, crăciunul, etc. Pavel, apostolul și slujitorul credincios al Domnului a judecat altfel aceste lucruri. «Mă tem», scrie el galatenilor, «să nu mă fi ostenit degeaba pentru voi» (versetul 11; compară cu versetele 19 și 20).

În scrisorile către credincioșii din Corint, a căror stare morală era așa de condamnată, vom căuta zadarnic după expresii de îngrijorare așa de puternice. Cu toată severitatea vorbirii sale, Pavel are totuși încredere în ei și se bazează pe credințioșia lui Dumnezeu, prin care ei au fost chemați în părtășia Fiului Său. Nu că el nu ar fi condamnat aspru pagubele morale din mijlocul lor, el a făcut aceasta, dar ochiul lui a văzut în înclinația legalistă a galatenilor un pericol mult mai mare și un rău mult mai periculos decât în acele lucruri mult mai urâte, după judecata omenească. Legalismul este un lucru foarte înșelător și tocmai de aceea așa de periculos, căci în ochi oamenilor are o aparență așa de frumoasă. În realitate îndepărtează inima de Hristos și dă hrană sârmanului **eu** propriu. Nici să nu gândim că adevărata sfințenie va crește vreodată pe terenul faptelor legaliste. Numai acolo unde harul este înțeles și practicat potrivit cu gândurile lui Dumnezeu, are loc o creștere voioasă a omului lăuntric, o transformare după chipul Aceluia pe care cu fața descoperită avem voie să-L vedem la dreapta lui Dumnezeu.

Că harul este folosit în chip necuviincios, da, poate fi chiar transformat în destrăbălare, este adevărat – apostolul vorbește mai târziu despre acest pericol. Vai, de ce nu este omul în stare? Dar dacă este prezentă sinceritatea sufletului, harul va da naștere permanent la o despărțire mult mai reală și mai extinsă de orice rău, decât o poate face vreodată un duh legalist.

Grija mare a apostolului, că lucrarea lui făcută pentru galateni s-ar putea în cele din urmă să fie în zadar, se simte și în versetele următoare. «Fraților, vă rog fiți ca mine, căci și eu sunt ca voi. Nu mi-ați făcut nici o nedreptate» (versetul 12). Numai un tată în Hristos putea să scrie în felul acesta, numai dragostea îngrijorătoare găsește astfel de cuvinte, să se exprime cu un astfel de ton. În realitate era așa: dragostea lui Hristos îl constrângea pe acest bărbat; tot ce făcea, făcea din pricina evangheliei, ca să aibă parte împreună cu ea (compară 1 Corinteni 9,20-23; 2 Corinteni 5,14).

Lucrătorii răi, așa cum scrie în alt loc, și-au făcut lucrarea lor distrugătoare între galateni cu intenții viclene. Ei le-au spus și lor, Pavel a devenit necredincios convingerilor lui anterioare din

pricina avantajelor exterioare, din motive nesincere a renunțat la respectarea Legii și prin aceasta la toată poziția lui iudaică. Apostolul nu respinge aici acest reproș, așa cum face în Romani 9, prin referire la dragostea lui fierbinte, neschimbată, pentru «rudele lui trupești», ci recunoaște fără nici o rezervă: da, este așa; acei oameni au dreptate, eu nu mai stau pe terenul iudaic, nu mai sunt sub Lege. Este demnă de admirat înțelepciunea cu care el a lucrat foarte felurit, după cum erau împrejurările: o dată categoric și hotărât, uneori aproape aspru, alteori cedând, schimbând lucrurile cu blândețe, dar niciodată renunțând nici măcar un fir de păr la adevărul evangheliei (compară cu capitolul 2,5).

«Fraților, vă rog!» Bărbatul, care ar fi putut să poruncească, **roagă**, roagă cordial, intim: «fiți ca mine, căci și eu sunt ca voi», aceasta înseamnă, liber de Lege. Hristos m-a eliberat, pe mine, cel care odinioară eram sub Lege, de obligațiile și de blestemul ei; voi n-ați fost niciodată sub Lege, niciodată n-ați avut a face cu ea. Cum se face, că voi vreți să vă înjugați la un jug care nu se poate purta? **Fiți ca mine!** Nu mi-ați făcut nici o nedreptate, prin faptul că v-ați plecat urechea la acei înșelători și ați gândit sau ați vorbit despre mine cum ați vrut. Urmați exemplul meu și lăsați Legea să stea acolo unde îi este locul. Eu, cel care ca israelit am stat pe terenul Legii, mulțumesc lui Dumnezeu că în Hristos am murit față de Lege și acum am venit în legătură cu lucruri mult mai înalte și mai minunate – odinioară un om **în carne**, acum un om **în Hristos**, odinioară **sub Lege**, acum sub **har**.

Și ce ocazii au avut ei să admire acest har în el! El nu a venit la ei ca un mesager, a cărui înfățișare și lucrare corespundea dorințelor oamenilor, orânduieii unei religii carnale. Nu, «în neputința trupului» el le-a «propovăduit Evanghelia», dar, adaugă el, «n-ați arătat nici dispreț, nici dezgust față de ceea ce era o ispită pentru voi în trupul meu; dimpotrivă, m-ați primit ca pe un înger al lui Dumnezeu, ca pe Însuși Hristos Isus» (versetele 13 și 14). Detalii cu privire la această „ispită“ ne sunt prezentate în 2 Corinteni 12. **În ce** consta ea, desigur nu știm. În fond nu este important să știm. Dar deoarece mereu se pune această întrebare, poate câteva cuvinte sunt potrivite în locul acesta.

Din tot ce ne este relatat cu privire la «țepușul în carne», trebuie să deducem că acesta consta în ceva care a desfigurat, care făcea pe apostol să fie de disprețuit de oameni. Acesta era și motivul pentru care a rugat așa de insistent pe Dumnezeu să-l elibereze de acest «înger al satanei, care îl lovea cu pumnii»; trebuie să-l fi lovit foarte mult, pe el, mesagerul credincios și dedicat al Evangheliei, dacă persoana sa și apariția sa făcea de la început o impresie dezgustătoare asupra ascultătorilor. Se poate presupune că desfigurarea ar fi putut fi în înfățișarea lui, pe fața lui sau în vorbirea lui (compară cu 2 Corinteni 10,10). Dar dacă aici aflăm, că galatenii «dacă ar fi fost cu puțință, v-ați fi **scos** până și ochii și mi i-ați fi **dat**», și dacă totodată ne amintim că apostolul nu a scris nici una din scrisorile lui cu mâna proprie, cu excepția acesteia relativ scurtă către Galateni, și aceasta cu mult efort (Capitolul 6,11), se poate presupune că probabil trebuie să fi fost vorba de o suferință de ochi desfiguratoare.

Însă, așa cum am spus, răspunsul la întrebare nu are o importanță deosebită. Mult mai important și plin de învățătură pentru noi sunt împrejurările însoțitoare și mai ales rezultatele acestei acțiuni educative din partea lui Dumnezeu cu robul Său. Galatenilor le putea da mărturie, că ei nu au disprețuit ispita din carnea lui, ci l-au primit ca pe un înger al lui Dumnezeu, da, ca pe Hristos Însuși. Fericirea lor cu privire la cuvântul despre cruce, pe care apostolul Pavel li l-a adus, era așa de mare, că toate celelalte erau fără valoare și fără importanță pentru ei. În mulțumirea lor erau pregătiți pentru cea mai mare jertfă, dacă prin aceasta suferințele apostolului preaiubit ar fi fost înlăturate sau ar fi fost cel puțin alinate.

Și acum? A devenit el deodată dușmanul lor din cauză că le-a spus adevărul? (versetul 16). Desigur falșii învățători n-au făcut aceasta. «Nu cu gând bun sunt ei plini de râvnă pentru voi, ci vor să vă dezlipească de noi, ca să fiți plini de râvnă față de ei.» (versetul 17). Râvna acestor oameni nu era bună; ei erau plini de râvnă pentru propria lor onoare, ei voiau „să fie bine văzuți în carne“ (capitolul 6,12.13), voiau «să tragă pe ucenici după ei». A lucrat apostolul în felul acesta? A făcut el câtuși de puțin ceva, ca să pună persoana sa pe prim plan, sau chiar să-i

determine pe galateni să fie plini de râvnă pentru el? Și de acest om credincios voiau acei oameni să despartă pe credincioșii din Galatia, «să-i dezlipească de el», prin aceea că trăgeau o perdea de despărțire între el și ei! Persoana **lor**, recunoașterea **lor**, prestigiul **lor** era subiectul în jurul căruia se învârtea totul la ei. Aceasta era într-adevăr o râvnă rea.

«Este bine să fi plin de râvnă totdeauna pentru bine, nu numai când sunt eu de față.» (versetul 18) Atâta timp cât apostolul Pavel era în mijlocul lor, ei erau plini de râvnă pentru bine, de ce acum nu mai erau? La Filipeni apostolul a făcut o experiență mai bună. În zilele de mai târziu putea să le dea mărturia, că ei au fost totdeauna ascultători nu numai în prezența lui, ci cu mult mai mult în absența lui (Filipeni 2,12). Totdeauna este așa, când harul poate lucra nestingherit. El unește inimile în jurul unei persoane, și această Persoană este **Hristos**. Un duh legalist lucrează totdeauna despărțire, înalță eul propriu, îndepărtează privirea de la Hristos și sufocă dragostea.

Prin faptul că galatenii au ascultat de șoptele lucrătorilor răi, au căzut sub influențele ucigătoare ale acestui duh, sau cel puțin erau expuși pericolului mare de a cădea. Această cunoaștere a trezit în apostol sentimente asemănătoare, așa cum el a avut la început, când le-a vestit pe Isus Hristos. Cuvintele, prin care el exprimă aceste sentimente, sunt mișcătoare: ele ne permit să privim din nou în această inimă a dragostei. Moise, robul credincios din vechime al lui Dumnezeu, iubea de asemenea poporul său mai mult decât orice, dar cuvintele lui din Numeri 11,12: «Oare eu am zămislit pe poporul acesta? Oare eu l-am născut, ca să-mi zici: „Poartă-l la sânul tău, cum poartă doica pe copil“, până în țara pe care ai jurat părinților lui că i-o vei da?» nu se ridică la înălțimea cuvintelor apostolului, care cunoștea harul lui Dumnezeu revelat pe deplin în Hristos.

«Copilașii mei, pentru care iarăși simt durerile nașterii, până ce va lua Hristos chip în voi» (versetul 19). Încă o dată Pavel a trăit în duhul aceleași dureri și lupte, pe care el le-a cunoscut când se lupta pentru sufletele galatenilor. Vai! Acel duh rău a dus inimile lor la o așa rătăcire cu privire la adevăr, că ei trebuiau încă o dată să fie învățați cu privire la principiile de început ale creștinismului și să fie duși înapoi la cruce. În exterior se puteau găsi unele lucruri bune, dar lăuntric se îndepărtaseră de Hristos, au părăsit terenul creștinismului, căzuseră din har.

«O, cum aș vrea să fiu acum de față la voi, și să-mi schimb glasul; căci nu știu ce să mai cred cu privire la voi» (versetul 20). Din pricina voastră am fost pus în încurcătură! În cazul «fraților preaiubiți și mult doriți» din Filipi nu era așa. Ei erau **bucuria și cununa** apostolului, stăteau **tare în Domnul** și puteau auzi încurajarea: «Bucurați-vă **totdeauna** în Domnul!» Aici apostolul dorește să mai fie prezent încă o dată, ca să repare lucrarea periclitată din lăuntru lor. El dorește să-și schimbe glasul și să le slujească încă o dată personal, după cum o cerea starea lor. Nu era plăcerea lui să se poarte aspru, să vină cu nuiua, dar dacă aceasta era necesar pentru binele lor spiritual, el ar fi atunci gata să facă și aceasta. Cu mai multă plăcere s-ar fi grăbit să vină la ei în dragoste și cu duhul blândeții, și fără îndoială spera că scrisoarea lui severă nu va rata ținta.

El revine încă o dată la diferența de neîmpăcat dintre Lege și har. «Spuneți-mi voi, care voiți să fiți sub Lege, n-ascultați voi legea?» (versetul 21). Pentru înțelegerea acestui loc vrem să îndreptăm mai întâi atenția asupra faptului, că cuvântul „Lege“ este folosit aici în două sensuri. În timp ce prima propoziție «care voiți să fiți sub Lege», ne amintește, ca întotdeauna, de Legea dată pe Sinai, în propoziția secundară: «n-ascultați voi legea?» este vorba de lege în sensul cum vorbește Domnul despre ea în Luca 16,16 și în alte locuri: «Legea și prorocii au ținut până la Ioan». Vechiul Testament se împarte în Lege, proroci și psalmi. În unele locuri, ca de exemplu în Psalmul 19,7: «Legea Domnului este desăvârșită, și înviorează sufletul», se referă în mod general la Cuvântul lui Dumnezeu. Deci apostolul vrea să spună: voi nu ascultați ce spune Cuvântul în „Lege“ Sa despre lucrurile numite?

«Căci este scris că Avraam a avut doi fii: unul din roabă și unul din femeia slobodă. Dar cel din roabă s-a născut în chip firesc, iar cel din femeia slobodă s-a născut prin făgăduință» (versetele 22,23). Faptul că Avraam avea doi fii, unul din Agar, unul din Sara, era foarte bine cunoscut de galateni, și că Isaac era fiul făgăduinței, în timp ce Ismael era născut după carne. Dar ei niciodată nu au înțeles sensul profund, simbolic al acestei diferențe, și nici noi n-am fi descoperit-o, dacă

nu i-ar fi plăcut Duhului Sfânt să ne facă atenți asupra ei prin Pavel. Așa este cu unele întâmplări din Vechiul Testament; fără învățătura Duhului nu le-am fi cunoscut niciodată ca fiind aplicabile la adevărurile din Noul Testament. În cazul de față carnea și Legea, pe de o parte, făgăduința și harul, pe de altă parte, și-au găsit modelul în cei doi fii ai lui Avraam, în cel născut după carne și cel născut după Duhul. Așa a intenționat Dumnezeu, și necredința Sarei a trebuit să contribuie la aceasta, ca să facă complet tabloul interesant. Ce minunat este Dumnezeu nostru în toate călăuzirile Sale sau în tot ce face!

Cele două femei, Agar și Sara, sunt, așa cum apostolul învață mai departe, «două legăminte: unul de pe muntele Sinai naște pentru robie și este Agar» (versetul 24). De aceea ea este împreună cu fiul ei în rivalitate cu Sara și Isaac. Cum ar putea Legea și harul, carnea și Duhul să fie în unison unul cu altul? Agar, cea care stă în robie, naște spre robie, exact așa ca și Legea de pe muntele Sinai. «Căci Agar este muntele Sinai din Arabia - și răspunde Ierusalimului de acum, care este în robie împreună cu copiii săi» (versetul 25). Ierusalimul pe timpul apostolului, citadela sistemului legalist, era tabloul trist al robiei lăuntrice și exterioare. Locuitorii lui erau în sens dublu înrobiți: robi ai păcatului și robi ai Romei. Cetatea Sion, aleasă odinioară de Dumnezeu ca locuință a Sa, a devenit o cetate de ucigași și se afla sub autoritatea păgânilor. Și în această direcție voiau galatenii să se îndrepte acum, voiau să lupte pentru Lege și astfel să devină copii ai roabei?

Nu, continuă apostolul: «Ierusalimul de sus este liber», și acest Ierusalim este «mama noastră». Să alunecăm noi deci din poziția harului liber înapoi într-o stare de robie legalistă? Nicidecum! Toate legăturile cu Ierusalimul vechi, pământesc, în măsura în care acestea au existat, s-au întrerupt, obligații noi față de el nu există, în Hristos am venit în legătură cu cetatea cerească. Ierusalimul de sus, acolo unde este Hristos, este mama noastră, și acest Ierusalim este liber, și împreună cu el și copiii lui.

«Fiindcă este scris: „Bucură-te, steapo, care nu naști deloc! Izbucnește de bucurie și strigă, tu, care nu ești în durerile nașterii! Căci copiii celei părăsite vor fi în număr mai mare decât copiii celei cu bărbat.“» (versetul 27). În primul moment ni se pare ceva străin să găsim acest loc citat aici. După cum este cunoscut, el este preluat din capitolul 54 al cărții Isaia, care tratează rezultatele minunate ale lucrării lui Hristos pentru Israel descrise în capitolul anterior. Ierusalim, cetatea neroditoare, care nu a avut dureri și nu a născut, este solicitat să se bucure și să chiuie de bucurie, căci copiii care i s-au născut în singurătatea ei (timpul despărțirii ei de Dumnezeu) sunt mai numeroși decât aceia pe care îi avea în timpul cât era glorificată. Privind înapoi la drumul ei lung, singuratic, cu toate necazurile și furtunile lui, pentru prezent asemănându-se cu o femeie părăsită, nenorocită, are dreptul să audă cuvinte ale harului minunat; ea trebuie să uite rușinea tinereții ei și să nu-și mai amintească de ocară văduviei ei. Nu numai să se nască copii din Israel într-un număr așa de mare, că spațiul pentru locuirea lor în țară va fi prea strâmt, și ea însăși va zice în inima ei: «Cine mi i-a născut? Căci eram fără copii, și stearpă; eram roabă, izgonită; cine i-a crescut?» (Isaia 49,20.21), ci Dumnezeu vrea să socotească ca urmași ai ei și pe aceia care, descinzând din toate popoarele pământului, au venit în legătură cu Dumnezeu pe baza harului. Domnul Isus Însuși spune femeii de la fântâna lui Iacov: «Mântuirea este **de la iudei**», și dacă noi, în legătură cu acest cuvânt, ne gândim la făgăduința, pe care Dumnezeu a dat-o odinioară tatălui de căpetenie al lui Israel, că în sămânța lui vor fi binecuvântate **toate** națiunile, atunci înțelegem mai bine gândul apostolului. El nu se gândește aici atât de mult la cele două soții ale lui Avraam, ci mai mult la ce simbolizează ele.

Totodată să ne amintim, că în epistola către Galateni apostolul pornește de la un cu totul alt punct și de aceea ajunge la cu totul alte rezultate, decât de exemplu în epistola către Efeseni. Dacă în aceasta vorbește de **planul** lui Dumnezeu întocmit înainte de întemeierea lumii, al cărei subiect este Adunarea (Biserica), trupul lui Hristos, în cealaltă întemeiază învățăturile sale pe **făgăduința**, pe care Dumnezeu pe parcursul timpului a dat-o lui Avraam, patriarhul iudeu și tatăl tuturor credincioșilor, și care era valabilă ca atare pentru copiii lui Avraam. Despre «Adunarea lui Dumnezeu» este vorba o singură dată în epistola către Galateni, și atunci numai ca să ne

arate, că Pavel a prigonit-o peste măsură de mult. Ea era o taină ascunsă în Dumnezeu din timpuri străvechi și față de toate generațiile, despre care făgăduințele nu au vorbit niciodată, și la înălțimea căreia nu se ridică epistola noastră. Credincioșii sunt aici copiii, fiii și moștenitorii lui Dumnezeu, nu mai sunt minori sau robi, dar aici vom căuta zadarnic privilegiile și binecuvântările care sunt în legătură cu Fiul Omului glorificat la dreapta lui Dumnezeu.

Toate acestea, așa cum am spus, ne ajută să înțelegem mai bine de ce Duhul lui Dumnezeu în locul acesta sintetizează pe toți credincioșii, fie ei din Israel sau dintre națiuni, care se vor naște în timpul când Israel nu are bărbat, și îi numește copii ai Ierusalimului, desigur ai Ierusalimului așa cum va fi văzut el cândva, când va avea parte de harul necondiționat și a încetat să fie o „Agar“. Și oștirile nenumărate ale sfinților cerești, care atunci vor ocupa acolo sus locul care li se cuvine (vezi cei 24 de bătrâni din Apocalipsa 4,5 și alte locuri din Scriptură) sunt socotiți aici ca aparținând Ierusalimului.

În mod asemănător apostolul folosește în Romani 9,24-26 o afirmație din prorocul Osea, care în primul rând se referă numai la Israel, aplicând-o la toate vasele îndurării din Iudea și dintre păgâni, spunând cu privire la aceștia: «El ne-a chemat nu numai dintre iudei, ci și dintre neamuri, după cum zice în Osea: ... Și acolo unde li se zicea: „Voi nu sunteți poporul Meu“, vor fi numiți fii ai Dumnezeului celui viu» (compară cu Osea 1,10). Tot așa și noi toți suntem copii ai Ierusalimului de sus, el este mama noastră. Acolo este un singur fundament, pe bază căruia toți credincioșii stau înaintea lui Dumnezeu, și acest fundament este harul Său liber, necondiționat. De aceea apostolul poate aplica acest adevăr prețios și cu privire la galateni, încheind expunerea sa de idei cu cuvintele:

«Și voi, fraților, ca și Isaac, voi sunteți copii ai făgăduinței» (versetul 28). Nu copii ai roabei, după carne și de aceea născuți spre robia Legii, ci copii ai celei slobode, născuți din Duh, copii ai făgăduinței și de aceea aveți parte de harul revelat în Hristos, în sămânța lui Avraam, și de toate privilegiile legate de acest har.

Dar așa cum atunci cel născut în carne (Ismael) a prigonit pe cel născut în Duh (Isaac), tot așa era și acum – iudeii erau dușmanii de moarte ai creștinilor, da, ei erau chiar și împotriva tuturor oamenilor, prin aceea că opreau pe apostoli să vorbească națiunilor, ca să fie mântuite. De aceea mânia lui Dumnezeu a venit peste ei (1 Tesaloniceni 2,15.16). Și în privința aceasta se aseamănă ca atunci; căci «ce zice Scriptura? „Izgonește pe roabă și pe fiul ei; căci fiul roabei nu va moșteni împreună cu fiul femeii slobode.“» (versetul 30; compară cu Geneza 21,9.10).

Așa vorbește **Scriptura**, care nu poate fi desființată. Sentință distrugătoare pentru toți aceia care gândesc că un copil al lui Dumnezeu mai are ceva a face cu Legea ca fundament sau regulă a relației sale cu Dumnezeu! Pe cât de potrivită și aspră este Legea ca armă împotriva celor fărădelege și desfrânați, împotriva celor fără Dumnezeu și păcătoși, pe atât de puțin este ea destinată celor credincioși (1 Timotei 1,8.9). De aceea cine încearcă să aducă pe credincioși sub Lege, sub orice formă s-ar face aceasta, îl duce din fericita libertate a copilului lui Dumnezeu înapoi în robia nefericită a iudeului.

«Fiul roabei nu va moșteni împreună cu fiul femeii slobode.» Scriptura nu poate vorbi mai clar, și ea a vorbit deja așa, înainte ca să vină Legea. În istoria simbolică a celor doi fii ea a prezentat așa de clar poziția credinciosului în opoziție cu a unui om legalist, diferența dintre carne și Duh, că oricine, care vrea să vadă, **poate** vedea. Plin de bucurie, dorim să spunem, triumfător, apostolul încheie învățăturile sale cu cuvintele: «**Deci, fraților, noi nu suntem copiii celei roabe, ci ai femeii slobode**». A noastră este **eliberarea** de orice sclavie legalistă, a noastră este **făgăduința**, a noastră este **moștenirea!**